

חומר רקע למפגש מרץ 2026

"השלכות משטר מס חברות מינימאלי (Pillar 2) בישראל (בתוקף מ- 2026): החל ממדיניות המס, דרך התמריצים ועד להשפעה על עסקאות מיזוגים ורכישות"

למהלך העולמי של משטר מס חברות מינימאלי (Pillar 2) צפויות להיות השלכות משמעותיות על חברות ענק בישראל הרבה מעבר לנושא של רק תשלומי המס התוספתיים - כשבראשם עומד מעמדה התחרותי של מדינת ישראל בתחום ההייטק, לרבות ביחס להשפעה על פעילות המיזוגים והרכישות של החברות הגלובליות בישראל.

בהקשר זה, פורסם ב- 31 בדצמבר 2025 ברשומות, חוק מס חברות מזערי בקבוצה רב לאומית, התשפ"ו-2025 שמטרתו להבטיח את תשלום המס המזערי בישראל בידי קבוצה רב לאומית (QDMTT), בהתאם לעקרונות למניעת שחיקת בסיס המס והסטת רווחים (BEPS), שנקבעו בידי ארגון ה-OECD. החוק למעשה מאמץ את כללי המודל הגלובליים למניעת שחיקת בסיס המס, הנכללים במסמך שאושר ע"י ארגון ה-OECD, ותרגומם צורך כתוספת לחוק. החוק מגדיר את שיעור המס המזערי בשיעור של 15% וקובע על מי ובאיזה אופן יוטל המס המשלים וכן את אופן חישובו (ראו הרחבה בהמשך).

תחולתו של החוק היא החל ב- 1 בינואר 2026 והוא יחול על הכנסותיה של ישות משתתפת ישראלית החל משנת המס שהחלה ביום זה או לאחריו. **לפי תזכיר החוק הכנסות המדינה צפויות לגדול ב-3.5 מיליארד שקל, החל משנת 2028 ובשנות היישום הראשונות.**

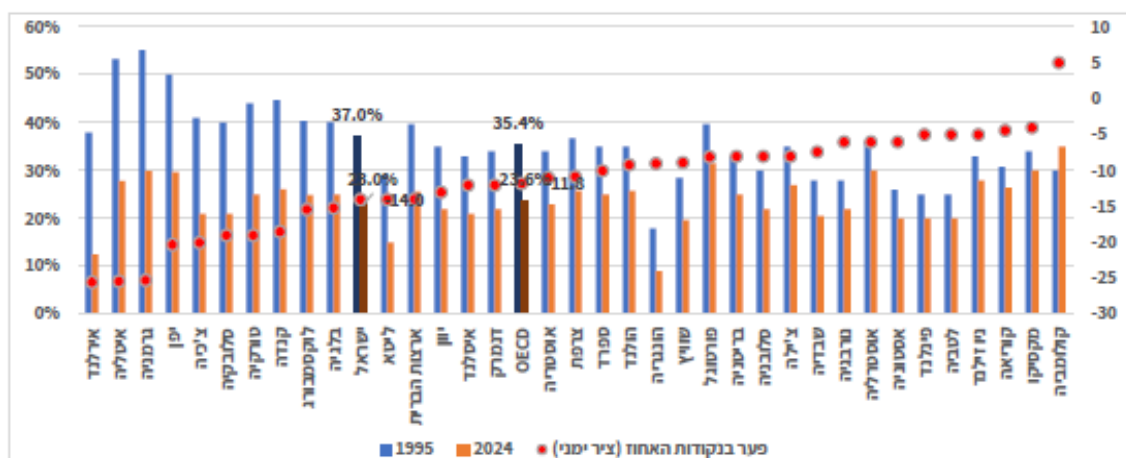
במקביל עולה שאלת שימור האטרקטיביות של מדינת ישראל להשקעות ולפעילות עסקית, בעיקר בתחום התעשייה עתירת הידע. בהקשר זה, פורסם תזכיר חוק התכנית הכלכלית (תקציב 2026) - תימרוץ פעילות מחקר ופיתוח שמטרתו המוצהרת היא "לשמר ולחזק את יתרונותיה של מדינת ישראל לפעילות של תעשייה עתירת ידע, בעיקר נוכח הצטרפות מדינת ישראל למודל ה-Pillar 2 שמוביל ארגון ה-OECD ובפרט לנוכח אימוץ משטר מס החברות המזערי המקומי על הכנסתן בישראל של חברות תושבות ישראל, המשתייכות לקבוצות רב לאומיות".

בתזכיר החוק מוצע להחיל מערך תמריצים, אשר יבטיחו שמירה על האטרקטיביות של ישראל, תוך עמידה בכללי ה-OECD לגבי תמריצים כשירים. ראו פירוט בהמשך.

Pillar 2 - רקע

כללי ה- Pillar 2 (Global Anti-Base Erosion) הינם חלק מהרפורמה הבינלאומית של ה-OECD (פרויקט ה-BEPS¹) שנועדה להתמודד עם אתגרי המיסוי בכלכלה הדיגיטלית. המטרה המרכזית של הכללים של פילאר 2 הינה לעצור את ה"מרוץ לתחתית" שבו מדינות מתחרות ביניהן על משיכת תאגידים באמצעות שיעורי מס נמוכים מאוד על ידי קביעת מס חברות מינימלי גלובלי בשיעור של 15% וכך לעצור את אותו מירוץ כפי שניתן לראות בתרשים הבא:

שיעור מס חברות במדינות ה-OECD על פני השנים²

כללי ה- Pillar 2 כוללים בתוכם כללי ציות ודיווח מורכבים ומשמעותיים ועל כן נקבע שהם חלים על קבוצות רב-לאומיות עם מחזור הכנסות שנתי מאוחד העולה על 750 מיליון אירו. השיטה מבוססת על שלושה כללים משלימים שנועדו להבטיח תשלום מס מינימלי:

- **QDMTT (Qualified Domestic Minimum Top-up Tax):** מס משלים מקומי שמדינה יכולה להטיל על קבוצות הפועלות בשטחה שמטרתו להביא לשיעור מס אפקטיבי של 15% לפחות. גביית המס המשלים המקומי נועדה להבטיח שהמס המשלים יישאר אצלה במקום שישולם במקום אחר.
- **IIR (Income Inclusion Rule):** הכלל שמאפשר למדינה האם (Ultimate Parent Entity) להטיל מס משלים על רווחים של חברות בנות במדינות שבהן **המס האפקטיבי** נמוך מ-15% ושלא החילו את מנגנון המס המשלים המקומי (QDMTT). המנגנון יחול תחילה במדינה בה נמצאת חברת האם האולטימטיבית (UPE) של הקבוצה אך ככל שבאותה מדינה לא חוקקו את מנגנון ה-IIR, אזי הוא יחול במקום בו מאוגדת חברת אם אמצעית (Intermediate Parent Entity).

¹ Base Erosion and Profit Shifting
² מתוך [סקירה בנושא הצעת חוק מס חברות מזערי בקבוצה רב-לאומית, התשפ"ו - 2025](#)

כלומר, זהו הכלל הבסיסי (ברירת המחדל), שלפיו מס ההשלמה משולם על-ידי חברת האם, בהתאם לחלקה היחסי בבעלות על הישויות הקשורות שיש להן הכנסה חייבת במדינות שבהן שיעור המס האפקטיבי נמוך מ-15%.

- **UTPR (Undertaxed Profits Rule):** כלל שיורי המאפשר למדינות אחרות בהן פועלת הקבוצה לגבות את חבות המס המשלים של מדינות בהן שיעור המס האפקטיבי פחת מ-15% כדי "ללכוד" כל תוספת המס שנותרה לאחר החלת ה-IIR.

כך יוצא שאחד הרכיבים החשובים בשיטה הינו אופן חישוב המס האפקטיבי. המס אינו מחושב לפי שיעור המס הסטטוטורי במדינה, אלא לפי **המס האפקטיבי (Effective Tax Rate)** המחושב לכל מדינה בנפרד (לפני איחוד) לפי כללי החשבונאות. החישוב מתבסס על הרווחים החשבונאיים עם התאמות ספציפיות המוגדרות בכללים. להלן פירוט על מנגנוני "חוף מבטחים" (Safe Harbors):

מנגנונים זמניים - המנגנון המבוסס על נתוני הדיווח לפי מדינות (CbCR), המנגנון נועד לשנים הראשונות של היישום, כאשר חברה תהיה פטורה מחישוב מלא בכל מדינה שבה היא עומדת באחד משלושה המבחנים הבאים:

- מבחן הכנסות נמוכות - מ-10 מיליון אירו ורווח נמוך ממיליון אירו באותה מדינה.
- מבחן Simplified ETR - שיעור המס במדינה גבוה מ-15% (ב-2024), 16% (ב-2025) או 17% (ב-2026 וב-2027).
- מבחן הרווח Routine Profits - הרווח במדינה אינו עולה על Substance-based Income Exclusion. זה חל אוטומטית כאשר תחום השיפוט מציג הפסד לפני מס ב-CbCR שלו.

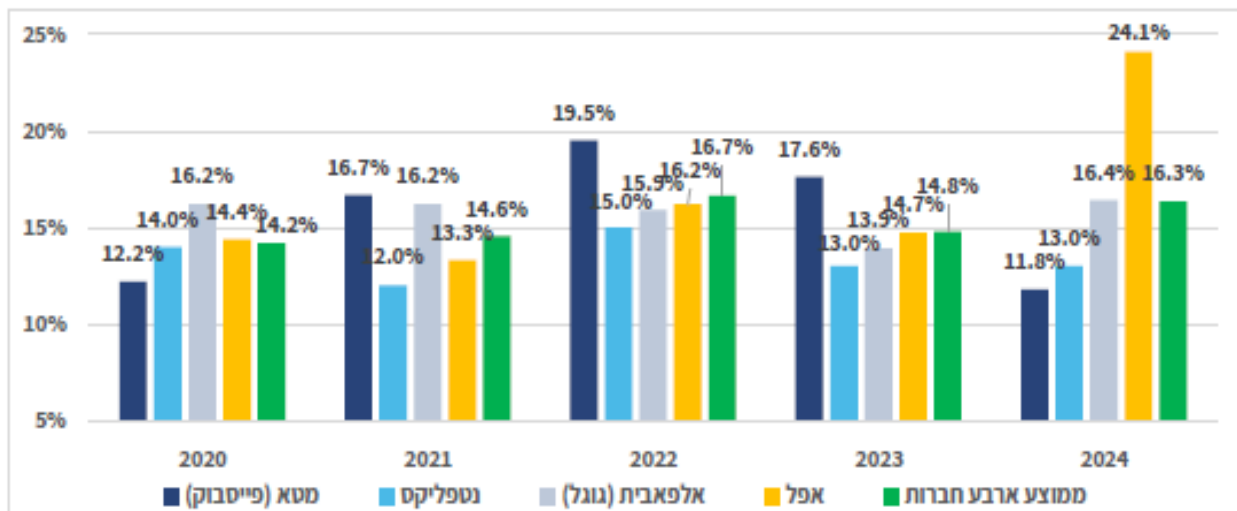
מנגנונים קבועים - ה OECD פרסם לאחרונה הנחיות למנגנונים קבועים, כדלקמן:

- QDMTT Safe Harbor - אם מדינה (כמו ישראל) מאמצת מס מינימום מקומי שעומד בסטנדרטים של ה OECD (ה QDMTT נחשב "Qualified" אם עומד בתנאים של עיצוב, אדמיניסטרציה, עקביות, אכיפה, ולא די בעצם החקיקה בלבד), הרי שחברת האם לא תצטרך לבצע חישוב מחדש של ה-GloBE עבור אותה מדינה (קריטי לישראל כדי למנוע זליגת מס).
- Simplified ETR Safe Harbor - מנגנון קבוע המאפשר להשתמש בנתונים מהדוחות הכספיים המבוקרים במקום לבצע התאמות מס מורכבות, במידה ועומדים בתנאים מסוימים.

- Side-by-Side (SbS) Safe Harbor (החל מינואר 2026) - ה-OECD הגיע להסכם עם ארה"ב לפיו משטרי מס מסוימים ייחשבו כתואמים לעמוד ב-Pillar 2 בתנאים מסוימים. מעצם הגדרתו, הדבר אינו מוגבל לארה"ב, אולם נכון לעכשיו, ארה"ב היא תחום השיפוט היחיד שאושר ועומד בדרישות. מרכיב מרכזי בכלל SbS הוא שהוא אינו מקבל עדיפות על ה-QDMTT, אולם זוהי הקלה משמעותית עבור קבוצות שחברת האם שלהן נמצאת בארה"ב.

התרשים הבא מתייחס לשיעור מס אפקטיבי של ארבע ענקיות האינטרנט והטכנולוגיה בשנים 2020-2024:

שיעור מס אפקטיבי של ענקיות האינטרנט והטכנולוגיה בשנים 2020-2024⁴³

מהתרשים עולות העובדות הבאות:

- בכל ארבע החברות שיעור המס האפקטיבי היה נמוך מהשיעור הסטטוטורי, למעט חברת אפל בשנת 2024.
- שיעור המס האפקטיבי הממוצע של מטא (פייסבוק) בשנים היה 15.6%.
- שיעור המס האפקטיבי הממוצע של נטפליקס בשנים היה 13.4%.
- שיעור המס האפקטיבי הממוצע של אלפאבית (גוגל) בשנים היה 15.7%.
- שיעור המס האפקטיבי הממוצע של אפל בשנים היה 16.5%.

³ התרשים מציג את שיעורי המס האפקטיביים שחלו על ארבע ענקיות האינטרנט מארה"ב בשנים 2020-2024. שיעור מס אפקטיבי הוא שיעור המס הסטטוטורי בארצות הברית (באותן שנים הוא היה 21%) בקיזוז הטבות מס, סובסידיות להשקעה והשפעות שונות של הגלובליות של החברה, לרבות שיעורי מס במדינות אחרות שאליהן מנותבות ההכנסות.

⁴ מתוך [סקירה בנושא הצעת חוק מס חברות מזערי בקבוצה רב-לאומית, התשפ"ו - 2025](#)

ההתפתחויות בדין הישראלי

Pillar 2 החל להיות מיושם במדינות ה-OECD כבר בשנת המס 2024 אך בישראל הוחלט להחיל רק את מנגנון ה-QDMTT החל משנת 2026⁵ וזאת על מנת למנוע תשלום מס במדינה זרה בגין הכנסה בבסיס המס בישראל. היינו, במקרים בהם המס האפקטיבי בישראל נמוך משיעור המס המינימאלי (15%) יוטל המס המשלים בישראל. כך, אם קבוצה רב-לאומית תפעל בישראל ותשלם מס אפקטיבי הנמוך מ-15% על רווחיה המקומיים (המחושב כאמור לפי כללי החשבונאות), המס המשלים ייגבה על ידי רשות המסים בישראל. צעד זה ימנע מעבר של מס מבסיס המס הישראלי למדינות זרות אשר אימצו את כללי ה-IIR או ה-UTPR.

וכך פורסם ב-31 בדצמבר, 2025 ברשומות, חוק מס חברות מזערי בקבוצה רב לאומית, התשפ"ו-2025 ("החוק") שמטרתו להבטיח תשלום מס מזערי בישראל בידי קבוצה רב לאומית, בהתאם לעקרונות למניעת שחיקת בסיס המס והסטת רווחים (BEPS), שנקבעו בידי ארגון ה-OECD.

למעשה, החוק מאמץ שני מנגנונים לפיהם ישויות ישראליות יכולות לחשב מס תוספת בישראל:

1. חישוב שיעור המס האפקטיבי בישראל עבור כל ישות על בסיס פרטני (השונה מחישוב ה-OECD); או

2. חישוב שיעור המס האפקטיבי בישראל על בסיס מעורב (בהתאם למתודולוגיית ה-OECD).

מלבד הסטייה שתוארה לעיל, המתודולוגיה שאימצה ישראל לחישוב שיעור המס האפקטיבי תואמת את מסגרת המודל של ה-OECD. החוק מגדיר את שיעור המס המינימלי כ-15% וקובע על מי ובאיזה אופן יוטל המס התוספתי.

החוק קובע כי חישוב המס המשלים ייעשה בהתאם לתקנים החשבונאיים המפורטים להלן בהתקיים התנאים בחוק:

1. **תקני דיווח כספי ישראליים** - בתנאי שכל הישויות המשתתפות הישראליות בקבוצה עורכות את דוחותיהן לפי תקני דיווח כספי ישראליים, שתקופת הדיווח לצרכי חשבונאות זהה לשנת הכספים של הדוחות המאוחדים של ישות האם הסופית של הקבוצה ושנערכו התאמות כך שלא ייווצר עיוות מהותי לעומת דיווח על בסיס תקני דיווח כספי בין-לאומיים.

2. **תקני דיווח כספי בין-לאומיים** - בתנאי שכל הישויות המשתתפות הישראליות בקבוצה עורכות את דוחותיהן לפי תקני דיווח כספי בין-לאומיים ושתקופת הדיווח לצרכי חשבונאות זהה לשנת הכספים של הדוחות המאוחדים של ישות האם הסופית של הקבוצה.

⁵ https://www.gov.il/he/pages/press_29072024

3. כללי חשבונאות מקובלים בארצות הברית - בתנאי שכל הישויות המשתתפות הישראליות בקבוצה עורכות את דוחותיהן לפי כללי חשבונאות מקובלים בארה"ב ושתקופת הדיווח לצרכי חשבונאות זהה לשנת הכספים של הדוחות המאוחדים של ישות האם הסופית של הקבוצה.

בנוסף החוק קובע את המטבע לפיו יחושב המס המשלים, כשקל בתנאים מסוימים או דולר בתנאים מסוימים או במטבע שבו מוצגים הדוחות המאוחדים של ישות האם הסופית.

כמו כן, פורסם תזכיר חוק התכנית הכלכלית (תקציב 2026) - תמרוץ פעילות מחקר ופיתוח. מטרת החוק המוצע לשמר ולחזק את יתרונותיה של מדינת ישראל לפעילות של תעשייה עתירת ידע, בעיקר נוכח הצטרפות מדינת ישראל למודל ה-Pillar 2 שמוביל ארגון ה-OECD ובפרט לנוכח אימוץ משטר מס החברות המזערי המקומי על הכנסתן בישראל של חברות תושבות ישראל, המשתייכות לקבוצות רב לאומיות. במטרה לשמר את האטרקטיביות של מדינת ישראל להשקעות ולפעילות עסקית, בעיקר בתחום התעשייה עתירת הידע, מוצע בתזכיר החוק להחיל מערך תמריצים, אשר יבטיחו שמירה על האטרקטיביות של ישראל, תוך עמידה בכללי ה-OECD לגבי תמריצים כשירים.

להלן פירוט עיקרי התמריצים בתזכיר:

הטבת המס המרכזית הינה זיכוי בגין הוצאות מו"פ לחברה מועדפת המשתייכת לקבוצה זכאית - תזכיר החוק מציע להעניק **זיכוי ממס** לקבוצות של חברות רב-לאומיות הפועלות בישראל, בגין הוצאות מו"פ מזכות שאושרו על ידי רשות החדשנות:

- שיעור זיכוי של 15% בשל הוצאות מו"פ מזכות שהוציא מפעל תעשייתי באזור פיתוח א' או מפעל טכנולוגי מועדף מיוחד. שיעור הזיכוי למי שהוא מפעל טכנולוגי מועדף אשר אינו נכלל בקבוצה זו הינו 2% מהוצאות המו"פ המזכות.
- מסלול הוצאות מו"פ מזכות בסכומים גבוהים: קבוצות עם הוצאות מו"פ מזכות שנתיות מעל 1.25 מיליארד ש"ח ייהנו מזיכוי גבוה יותר בגין הוצאות המו"פ המזכות העולות על המדרגה שנקבעה וזאת בשיעורים של 30% באזור פיתוח א' ובמפעל טכנולוגי מועדף מיוחד ו-4% למפעלים טכנולוגיים אחרים.
- הזיכוי יינתן כנגד מס הכנסה של השנתיים העוקבות לשנת ביצוע המו"פ או כנגד "מס מקומי משלים" (לפי חוק מס חברות מזערי) של אותה שנה בה בוצעה פעילות המו"פ. בנוסף ניתנה הרשאה לשר לקבוע שסכום הזיכוי ינתן כמענק בתנאים שיקבעו וזאת על מנת לעמוד בכללים שנקבעו ב-OECD לזיכויי מס מזכים (QRTC) שהטבת המס בגינם אינה נשחקת במסגרת כללי Pillar 2.

הוצאות מו"פ מזכות⁶ כוללות 100% מעלות שכר עובדי מו"פ בישראל (לרבות תגמול הוגן), פחת על נכסים יצרניים (למעט רכבים ובניינים), 65% מהוצאות קבלני משנה בישראל, הוצאות עבור רכיבים, ציוד חד פעמי וחומרים מתכלים שנצרכו במלואם במסגרת פעילות המו"פ בישראל, ותוספת נורמטיבית של 20% מעלות השכר לכיסוי הוצאות אחרות.

קבוצה זכאית הינה קבוצה שבחברות תושבות ישראל שבה לפחות 60% מההכנסות הן "הכנסה מועדפת" ו/או "הכנסה טכנולוגית מועדפת" מכלל ההכנסות של החברות בקבוצה שהן תושבות ישראל, סך הכנסות אלו עולה על 100 מיליון ש"ח, ומועסקים בהן לפחות 200 עובדים בישראל.

העלות התקציבית כפי שמופיעה בתזכיר החוק נאמדת בהפסד הכנסות מדינה של כ-3.1 מיליארד ש"ח בשנת 2027, כ-3.3 מיליארד ש"ח בשנת 2028 ושל כ-3.5 מיליארד ש"ח בשנת 2029. אמדן זה אינו כולל את ההשפעה על הכנסות המדינה (גידול) של חוק מס חברות מזערי שפורט לעיל.

יש לציין כי תזכיר חוק התמריצים החדש צריך להיות מאושר על ידי ה-OECD כדי שיהווה זיכוי מס בר החזר על מנת שיהיה זכאי לטיפול משופר למטרות Pillar 2.

שאלות לדיון

1. כיצד כללי Pillar 2 משתלבים עם הטבות המס של חוק עידוד והטבות מס נוספות שונות הקיימות בדיני המס (למשל, חוק האנגלים) והאם כללי Pillar 2 מנטרלים את כדאיות ההטבה המקומית שבחוק עידוד השקעות הון?
2. מדוע ישראל לא אימצה את יתר מנגנוני הפילאר (UTPR+IIR) ומדוע החקיקה התחילה רק בשנת 2026?
3. האם כתוצאה מאימוץ הכללים יפגע מעמדה התחרותי של מדינת ישראל בתחום ההייטק? **השפעה על מיקום IP**: האם Pillar 2 צפוי לשנות תמריצים לשימור/העברת IP לישראל או החוצה? **השפעה על החלטות כוח אדם**: האם התמריצים החדשים מעודדים העסקת עובדים בישראל בפועל, או בעיקר "ממסגרים מחדש" הטבות קיימות?
4. כיצד QDMTT בישראל משפיע על חבות מס במדינת האם - האם ובאילו תנאים חברת האם תכיר ב-QDMTT הישראלי ותימנע מהשלמה לפי IIR? (במונחי מסמך: הקשר ל-QDMTT Safe Harbor).
5. Data readiness: האם לחברות יש כיום את הנתונים הנדרשים לחישובי GloBE ברמת jurisdiction? מה הפערים הנפוצים (Deferred tax, entity mapping, CbCR vs consolidation)?
6. תמריצי מו"פ חדשים מול מענקי רשות החדשנות: כיצד זה יעבוד בפועל?

⁶ הוצאות מחקר ופיתוח הן הוצאות המסווגות ככאלו לפי כללי חשבונאות מקובלים, והן נקודת המוצא להוצאות המחקר והפיתוח המזכות, שהן הבסיס לחישוב הזיכוי.

7. האם מערך התמריצים המוצע אכן "מפצה" את החברות הרלוונטיות בגובה המס העודף שנגבה מהן בעקבות יישום כללי ה- Pillar 2? אילו חברות יהנו ממנו ואילו חברות לא? למשל, הפגיעה בחברות עם הוצאות מו"פ קטנות יחסית שנהנו משיעור מס חברות נמוך באיזור פיתוח א'.
8. האם מערך התמריצים המוצע ע"י האוצר יאפשר למדינת ישראל לשמר יתרונות תחרותיים ולמשוך השקעות בינלאומיות, במיוחד בתחום ההייטק?
9. האם מדובר דווקא בהזדמנות מבחינת מדינת ישראל למשיכת חברות חדשות ו/או להגדלת פעילות של חברות קיימות, תוך יצירת מערך תמריצים רחב יותר?
10. האם מדובר בהזדמנות לעשות שינוי מהותי בחוק עידוד השקעות הון לכלל החברות במשק? האם התמריץ, שלא במתכוון, מעדיף תוכנה/הייטק על פני ייצור עתיר הון (או להיפך), והאם זה מכוון?
11. האם צריך להחיל את הכללים גם על חברות מקומיות גדולות על מנת למנוע הפליה?
12. האם כללי ה- Safe Harbor רלוונטיים ואפקטיביים מבחינת ישראל?
13. האם אין מדובר בצעד נוסף לעבר עקיבה חשבונאית מלאה לצרכי מס בישראל?
14. איזו השפעה תהיה על פעילות המיזוגים והרכישות של החברות הגלובליות בישראל?
15. האם ישנם מנגנונים נוספים שמדינת ישראל יכולה להשתמש בהם כדי לעודד השקעות (למשל, צמצום הבירוקרטיה, הגברת השימוש בטכנולוגיה)